

**UPUTSTVA ZA UZORKOVANJE
MATERIJALA ZA ANALIZU
NOZEME, TRIPANOZOMA, VIRUSA, AMERIČKE TRULEŽI I VAROE**

I – Uzorkovanje pčela za analizu prisutva nozeme (detekcija mikrosporidija *Nosema* sp. i identifikacija vrste *Nosema ceranae* / *Nosema apis*)

SA LÉTA KOŠNICE uzeti oko 60-100 ŽIVIH PČELA IZLETNICA (po društvu), staviti u neku kutiju ili plastičnu bočicu, koje zatim treba staviti u zamrzivač na -18°C do -20°C. Nakon što su pčele provele u zamrzivaču jedan dan, spakovati ih u papirne koverta ili kartonske kutije ili u fišek od papira.

Na posebnom papiru napisati:

- Ime, prezime i broj telefona kontakt osobe
- Ime i prezime pčelara čije su pčele uzete,
- Lokalitet (selo ili grad) gde se nalazi pčelinjak iz koga je uzet uzorak.

II – Uzorkovanje pčela za analizu prisutva tripanozoma (lotmarije *Lotmaria passim* i kritidije *Crithidia mellificae*)

Procedura je identična kao za analizu prisutva nozeme (opisana pod I).

III – Uzorkovanje pčela za analizu prisutva virusa:

- virusa akutne paralize pčela (ABPV),
- virusa hronične paralize pčela (CBPV),
- virusa deformisanih krila (DWV),
- virusa mešinastog legla (SBV),
- virusa crnih matičnjaka (BQCV)

Procedura je identična kao za analizu prisutva nozeme (opisana pod I) pri čemu je dovoljno uzeti 30 ŽIVIH PČELA IZLETNICA po društvu.

IV – Uzorkovanje pčelinjeg legla za analizu prisutva Američke truleži

Uzeti parče saća sa obolelim leglom na kome se jasno vidi da je leglo obolelo od Američke truleži (dimenzija oko 10x10 cm). Obmotati ga običnim papirom (ne koristiti najlon kese) i staviti u zamrzivač na -18°C do -20°C. Nakon što je parče saća provelo u zamrzivaču jedan dan, doneti i ga lično ili poslati poštom (opet samo obmotano papirom ili stavljeno u kartonsku kutiju, bez korišćenja bilo kakvog najlona).

Na posebnom papiru napisati:

- Ime, prezime i broj telefona kontakt osobe
 - Ime i prezime pčelara čije su pčele uzete,
 - Lokalitet (selo ili grad) gde se nalazi pčelinjak iz koga je uzet uzorak.
-

V – Uzorkovanje za analizu prisustva varoe

Sa podnjače košnice sakupiti sav materijal (detritus) i upakovati u papir. U slučaju da na podnjači ne postoji nikakav materijal, uzeti isečak trutovskog legla dimenzija 10x15 centimetara i upakovati u papir.

Na posebnom papiru napisati:

- Ime, prezime i broj telefona kontakt osobe
- Ime i prezime pčelara čije su pčele uzete,
- Lokalitet (selo ili grad) gde se nalazi pčelinjak iz koga je uzet uzorak.

NAPOMENA: Za sve gore opisana uzorke: Ukoliko ste ispoštovali pravilo da pčele nakon uzorkovanja stavite u zamrzivač najmanje 24 sata NIJE VAM POTREBAN NIKAKAV PRENOSNI (RUČNI) FRIŽIDER ZA TRASPORT UKOLIKO TRANSPORT UZORAKA TRAJE MANJE OD 24 ČASA.

Ako šaljete poštom, šaljite na sledeću adresu:

**Prof. dr Jevrosima Stevanović
Katedra za biologiju
Fakultet veterinarske medicine
Bul. oslobođenja 18
11000 Beograd**

Beograd, 16. sept. 2016